

УДК 636.083.084

Криця Я.П., к. вет. н.; **Чертков Д.Д.**, д. с.-г. н., професор[©]
Луганський національний аграрний університет,

ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ СВИНЕЙ В НЕОПАЛЮВАНИХ ПРИМІЩЕННЯХ

Наведені результати досліджень, які показують позитивний вплив маловитратної технології з елементами диференційованої годівлі свиней на підвищення їх продуктивності і зниження собівартості свинини.

***Ключові слова:** фіксована годівля, цех відтворення, однофазна диференційована годівля, неопалювані приміщення.*

Вступ. Тваринницькі ферми з більшою площею і зручними місцями для відпочинку з підстилкою економічні і практичні. У сучасних умовах відгодівля свиней на природі є проблематичною. Аналіз існуючих і перспективних технологій вирощування свиней схиляє у бік альтернативних маловитратних екологічно безпечних технологій утримання та вирощування тварин на м'якій довгонезмінній підстилці з соломи або деревної стружки і тирси в неопалюваних приміщеннях.

Вченими Інституту тваринництва центральних районів УААН розроблена маловитратна біологічно комфортна технологія, а також технологічне устаткування для однофазного утримання свиней з елементами диференційованої годівлі при холодному методі їх вирощування.

Маловитратну технологію при малих витратах на реконструкцію старих і невживаних тваринницьких приміщень можливо застосовувати від 50 гол. до 50 тис. і більше голів залежно від наявності приміщень на комплексі [1-5].

Матеріал і методи. Перевага маловитратної технології полягає в тому, що переобладнання старих приміщень (корівників, телятників, свинарників) не вимагає великих витрат, необхідно лише звільнити їх від всього устаткування, яке було там раніше, і в порожньому приміщенні зробити тверду підлогу і змонтувати кормовий стіл з сосковими напувалками. Шар піску має бути 10-12 см, а загальні витрати соломи на 1 голову від народження до реалізації складають 40-45 кг.

До недоліків традиційної технології слід віднести те, що менш ефективно використовуються приміщення. У такому ж свинарнику при маловитратній технології можна розмістити на 35-40% свиней більше.

Годівля тварин - диференційована в збірно-розбірних станках з індивідуальних годівниць з врахуванням їх живої маси, віку, фізіологічного стану, виробничого призначення, формування молочності і закономірностей росту і розвитку приплоду в ембріональний період. Прибирання гною і використаної соломи за наявності вигульних майданчиків здійснюється один

© Криця Я.П., Чертков Д.Д., 2011

раз в 4 місяці по завершенню технологічного циклу.

Роздача корму здійснюється за допомогою тросово-шайбового або шнекового роздавача з дозаторами на кожну годівницю. Диференційована годівля полягає в наступному:

- за 15-20 днів до запліднення і з 1 по 10 день після запліднення свиноматок рівень годівлі за поживністю підвищується на 20-25%, порівняно з нормами ВІЖ.

Підвищений рівень годівлі свиноматок сприяє підвищенню статевої активності свиноматок і при овуляції виділяється на 4,1 яйцеклітин більше. У молодих свиноматок: великої білої породи, в середньому, виділяється 18,2 яйцеклітин (12-26), у дорослих свиноматок 22 яйцеклітини (14-28). Загибель яйцеклітин при такій годівлі скорочується до 3-4%, заплідненість підвищується до 90-95%.

- Рівень годівлі з 11 по 32 день умовної поросності свиноматок за поживністю відповідає нормам ВІЖ.

- Рівень годівлі порослих свиноматок з 33 по 83 день по поживності знижується на 20-25%, порівняно з нормами ВІЖ.

У цей період відмічається найбільш низька потреба свиноматок в поживних речовинах, оскільки у них невисокий обмін речовин при дуже малому відкладенні живильних речовин в плодах і генеративних органах. Знижений рівень годівлі не дозволяє переродженню і ожирінню паренхіми молочних залоз. У цей період відбувається закладка і формування молочності свиноматок.

- Рівень годівлі порослих свиноматок з 84 по 100 день за поживністю відповідає нормам ВІЖ. У цей період починається активний ріст і розвиток плоду.

- Рівень годівлі порослих свиноматок з 101 по 110 день поросності за поживністю підвищується в 1,5-2 рази, порівняно з нормами ВІЖ.

- Рівень годівлі свиноматок з 111 по 114-115 день поросності за поживністю поступово знижується до 20% від потреби, соковиті корми виключаються повністю.

Результати дослідження. Аналіз отриманих даних при проведенні досліджень свідчить, що при використанні маловитратної технології всі показники, що враховуються, були вищі (табл. 1). Порівняно з традиційною технологією це дозволило:

- 1) довести:
 - заплідненість свиноматок до 82-85%;
 - народження порослят з середньою живою масою 1 голови - 1,3-1,4 кг;
 - збереження порослят до відбирання до 90-95%;
- 2) підвищити: навантаження свиноматок на оператора-свинаря (холостих, умовно-порослих і порослих до 100 днів поросності) - в 3-5 разів;
- 3) понизити:
 - витрати корму за період утримання свиноматок в цеху відтворення з врахуванням диференційованої годівлі на 32,8%;

- витрати на 1 свиноматку в цілому: при традиційній технології 406,9 грн., при маловитратній технології - 283 грн., тобто менше на 43,8%;
- вартість енергоносіїв - в 7-8 разів (у структурі собівартості стаття енергоносіїв складає: 15-16% - при традиційній технології і 2,1% - при маловитратній);
- фонд заробітної плати - в 2-3 рази.

Таблиця 1

Вплив технології утримання на продуктивні і репродуктивні якості свиней

Показники	Традиційна технологія	Маловитратна технологія	Маловитратна технологія + до традиційної
Середньодобовий приріст, г	720	797	+77
Використання корму на 1 кг приросту, корм. од.	3,54	3,2	-0,34
Збереження поросят %	88,0	90,8	+2,8
Середня жива маса 1 голови на 21 день, кг	5,6	6,3	+13,1
Маса гнізда при відлученні, кг	142	203,9	+43,6
Молочність свиноматок, кг	53,2	68,0	+27,8

Свиноматки за 15 днів до опоросу з цеху відтворення переводяться в цех однофазного утримання (опорос в збірно-розбірних індивідуальних станках на піску і підстилці з соломи). Вирощування відлучених поросят, ремонтного і племінного молодняка та відгодівельного молодняка до живої маси 100-110 кг відбувається в тому ж приміщенні.

Після опоросу протягом 8 днів рівень годівлі свиноматок за поживністю підтримують з врахуванням їх живої маси, віку + дають на продуктивність з розрахунку 0,05-0,1 кормової одиниці на кожне поросля. Після 8 днів свиноматки отримують комбікорм із самогодівниць, воду - з напувалок, обладнаних поплавцевим механізмом на кормовому столі.

Поросята до 2-х тижневого віку воду і підкормку отримують безпосередньо в своїх станках. Після 2-х тижневого віку поросята воду, молоко і підкормку отримують в спеціальних кормових їдальнях, що знаходяться в секторі зони відпочинку для 20 свиноматок і приплоду.

Утримання відлучених поросят, а згодом і відгодівельного поголів'я свиней, здійснюється в тому ж секторі і приміщенні, де народилися, на піску і підстилці з соломи. Для тварин готується спеціальний комбікорм, а годуються вони із самогодівниць на кормовому столі, які заповнюють один раз на тиждень, за допомогою тросово-шайбового роздавача. Воду тварини отримують також на кормовому столі з напувалок, обладнаних поплавцевим механізмом.

Прибирання використаної соломи з гноєм з приміщень проводиться 1 раз в півроку по завершенню циклу при досягненні свинями живої маси 100-110 кг.

Як показали дослідження, зоогігієнічні умови приміщень, в яких утримувалися свиноматки з поросятами при використанні традиційної і маловитратної технологій, були, в основному, в рамках нормативних

параметрів мікроклімату. Проте, з більшості показників мікроклімату зоогієнічні умови на фермах з використанням маловитратної технології значно кращі, ніж при традиційній, особливо це стосується вмісту в повітрі вуглекислого газу, аміаку і сірководню. Таким чином, в приміщеннях при використанні маловитратної технології відсутній стасний запах і підлогова мертва зона (агресивне середовище), тому в них сухо, а взимку тепло без додаткового обігріву.

Висновки:

Маловитратна технологія однофазного утримання свиней з елементами диференційованої годівлі дозволяє в 1,5-2 рази знизити собівартість виробленої свинини, збільшити її виробництво на 43,9%, понизити витрати корму на 1 кг приросту на 29,7% і довести до 2,7-3,2 корм.од.; отримувати від однієї свиноматки не менше 22 гол. поросят на рік, вік здачі свиней на м'ясокомбінат - в 5,5-6,0 місяців, підвищити рентабельність свинарства на 41,3%.

Окупність свиноферм, племрепродукторів на 100 основних свиноматок після реконструкції приміщень під маловитратну технологію складає 1,5-2 роки.

Таким чином, все це дасть можливість зробити висновок про доцільність надалі все в ширшому масштабі використовувати маловитратну технологію при вирощуванні свиней.

Література

1. Чертков Д.Д., Козирь В.С., Хаблак В.И. Технологія виробництва свинини. Монографія. – Днепропетровск: Изд-во ИМА Пресс, 2009. – 196 с.
2. Чертков Д.Д., Фоломеев В.З., Гетья А.А. Економічне обґрунтування сучасних ресурсозаощаджуючих технологій у свинарстві. Навчальний посібник. – Полтава: Інститут свинарства, 2009. – 63 с.
3. Чертков Д.Д., Чертков Б.Д. Рентабельне свинарство в ринкових умовах України. // Збірник наукових праць ЛНАУ. – Серія с.-г. науки. – Луганськ: «Елтон-2», 2009. - №100. - С. 308-313.
4. Козир В.С. Ефективність малозатратної технології вирощування свиней // Матеріали регіонального науково-практичного семінару «Шляхи інноваційного розвитку свинарства». – Дніпропетровськ, 2005. – С. 10-15.
5. Галамазда В.В. Содержание свиней в условиях разных технологий их выращивания // Матеріали регіонального наук.-практ. семінару «Шляхи інноваційного розвитку свинарства». – Дніпропетровськ, 2005. – С. 22-24.

Summary

The results of investigations and scientific grounding the positive influencing of small expenses technology with the elements of the differentiated feeding of pigs on the increase productivity and decline of prime price of pork are given in this article.

Key words: *fixed feeding practice, breeding pen, monophas differentiated feeding, unheated pig-houses.*

Стаття надійшла до редакції 10.05.2011